

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 24/23

Luxembourg, 8. februar 2023

Sodba Splošnega sodišča v zadevi T-522/20 | Carpatair/Komisija

Splošno sodišče je razglasilo ničnost sklepa Evropske komisije o potrditvi romunskih pomoči mednarodnemu letališču Temišvar v korist družbe Wizz Air

Komisija je pri presoji selektivnosti in prednosti navedenih ukrepov večkrat napačno uporabila pravo

Mednarodno letališče Temišvar na zahodu Romunije upravlja Societatea Națională „Aeroportul Internațional Timișoara – Traian Vuia” SA (v nadaljevanju: AITTV), delniška družba, v kateri ima romunska država 80 % delnic.

Družba AITTV je ob pričakovanju povečanja prometa, ki naj bi bilo posledica pristopa Romunije k Evropski uniji leta 2007, in za to, da bi izpolnila pogoje za pridružitve k schengenskemu območju v zvezi z varnostjo, od romunske države prejela financiranje za gradnjo terminala za lete zunaj schengenskega območja in za opremo za varovanje.

V okviru strategije za privabljanje nizkocenovnih letalskih prevoznikov in za povečanje splošne donosnosti letališča je družba AITTV poleg tega leta 2008 z družbo Wizz Air Hungary Légitársaság Zrt. (v nadaljevanju: Wizz Air), madžarskim nizkocenovnim letalskim prevoznikom, sklenila sporazume o opredelitvi načel njunega sodelovanja ter splošnih pogojev za uporabo letališke infrastrukture in storitev družbe Wizz Air (v nadaljevanju: sporazumi iz leta 2008). Dva od teh sporazumov sta bila leta 2010 spremenjena z novo shemo znižanj, o kateri sta se dogovorili družbi Wizz Air in AITTV (v nadaljevanju: sporazuma o spremembah iz leta 2010). V skladu z zbornikom letalskih informacij (v nadaljevanju: AIP) iz let 2007, 2008 in 2010 je bila družba Wizz Air upravičena tudi do znižanj in popustov na letališke pristojbine.

Romunski regionalni letalski prevoznik Carpatair SA je leta 2010 pri Evropski komisiji vložil pritožbo, s katero je izpodbijal pomoči, ki so jih romunski organi dodelili mednarodnemu letališču Temišvar v korist družbe Wizz Air.

Komisija je v sklepu z dne 24. februarja 2020 (v nadaljevanju: sporni sklep) na eni strani štela, da je javno financiranje, ki je bilo družbi AITTV odobreno med letoma 2007 in 2009 za razvoj terminala za lete zunaj schengenskega območja, izboljšanje vozne steze, razširitev ploščadi in za opremo za osvetlitev, državna pomoč, ki je združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 107(3)(c) PDEU.¹ Na drugi strani je Komisija ugotovila, da javno financiranje dovozne ceste in razvoja parkirišč v letu 2007 ter opreme za varovanje v letu 2008, letališke pristojbine iz zbornikov letalskih informacij iz let 2007, 2008 in 2010 ter sporazumi z družbo Wizz Air iz leta 2008, vključno s sporazumoma o spremembah iz leta 2010, ne pomenijo državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.

Družba Carpatair SA je vložila tožbo za razglasitev ničnosti tega sklepa v delu, v katerem je Komisija ugotovila, da niti znižanja in popusti na letališke pristojbine iz AIP iz leta 2010 niti sporazumi iz leta 2008, kakor so bili spremenjeni leta 2010 (v nadaljevanju: sporni ukrepi), ne pomenijo državnih pomoči. Splošno sodišče je tej tožbi ugodilo in

¹ V skladu s to določbo se pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij lahko šteje za združljivo z notranjim trgov, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

poudarilo, da je Komisija večkrat napačno uporabila pravo pri preučitvi selektivnosti teh ukrepov in njihove prednosti.

Presoja Splošnega sodišča

Splošno sodišče je najprej zavrnilo trditev Komisije, da tožba, ki jo je vložila družba Carpatair SA, ni dopustna, ker ta družba nima niti procesnega upravičenja za vložitev ničnostne tožbe zoper sporni sklep niti obstoječega in dejanskega interesa za razglasitev njegove ničnosti.

V zvezi s procesnim upravičenjem družbe Carpatair SA je Splošno sodišče opozorilo, da lahko v skladu s členom 263, četrti odstavek, PDEU fizične ali pravne osebe vložijo tožbo zoper akt, ki ni naslovljen nanje, če se ta nanje nanaša neposredno in posamično oziroma če je tožba vložena zoper predpise, ki se nanje neposredno nanašajo, a ne potrebujejo izvedbenih ukrepov. Splošno sodišče je glede te dihotomije pojasnilo, da je del spornega sklepa, ki se nanaša na letališke pristojbine, predpis, tako da je tožba družbe Carpatair SA zoper ta del dopustna, če se na to družbo nanaša neposredno. Sporazume iz leta 2008 in njihove spremembe iz leta 2010 pa je treba, nasprotno, opredeliti kot posamične ukrepe, zato je tožba družbe Carpatair SA zoper del spornega sklepa, ki je posvečen tem sporazumom, dopustna le, če ta družba dokaže, da se nanjo ne nanašajo le neposredno, ampak tudi posamično.

V zvezi s posamičnim nanašanjem dela spornega sklepa, ki je posvečen sporazumom iz leta 2008 in njihovim spremembam iz leta 2010, na družbo Carpatair SA je Splošno sodišče navedlo, da takega nanašanja ni mogoče ugotoviti zgolj na podlagi sodelovanja te družbe v upravnem postopku pred sprejetjem spornega sklepa. Ker pa so navedeni sporazumi lahko bistveno vplivali na njen konkurenčni položaj na trgih, na katerih je bila z družbo Wizz Air v konkurenčnem razmerju, je družba Carpatair SA pravno zadostno dokazala, da se nanjo nanašajo posamično. Poleg tega trditve, da je družba Carpatair SA od leta 2013 spremenila poslovni model in da je prenehala delovati na mednarodnem letališču Temišvar, ne morejo omajati te ugotovitve, saj je treba presojo bistvenega vpliva opraviti glede na položaj v času, ko so bili sporni ukrepi odobreni in ko so lahko imeli učinke.

Splošno sodišče je še menilo, da se sporni sklep neposredno nanaša na družbo Carpatair SA, ker, prvič, neposredno vpliva na njeno pravico, da na upoštevem trgu ni izpostavljena konkurenci, izkrivljeni s spornimi ukrepi, in drugič, ker posledice spornih ukrepov dopušča povsem samodejno zgolj na podlagi ureditve Unije in brez uporabe drugih vmesnih pravil.

Potem ko je potrdilo, da je tožba družbe Carpatair SA dopustna, je Splošno sodišče meritorno ugotovilo, da je bilo v spornem sklepu večkrat napačno uporabljeno pravo, kar je vplivalo na ugotovitev, da niti znižanja in popusti na letališke pristojbine iz AIP iz leta 2010 niti sporazumi, sklenjeni z družbo Wizz Air leta 2008, kakor so bili spremenjeni leta 2010, niso državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, prvi zato, ker naj ne bi bili selektivni, drugi pa zato, ker naj družbi Wizz Air ne bi dajali gospodarske prednosti.

Prvič, v zvezi s selektivnostjo znižanj in popustov na letališke pristojbine iz AIP iz leta 2010 je Splošno sodišče opozorilo, da pojem državne pomoči sicer zajema le ukrepe, ki dajejo selektivno prednost, vendar iz sodne prakse izhaja, da so posredovanja, za katera se na prvi pogled zdi, da se uporabljajo za podjetja na splošno, lahko glede na učinke do neke mere selektivna in se lahko zato obravnavajo kot ukrepi, ki dajejo prednost posameznim podjetjem ali posameznim proizvodnjam. Tako *de facto* selektivnost je mogoče ugotoviti v primerih, v katerih zaradi strukture ukrepa kljub splošno in objektivno oblikovanim formalnim merilom za uporabo ukrepa neka skupina podjetij pridobi bistveno prednost.

V obravnavani zadevi so bile v AIP iz leta 2010 naštet zlasti tri vrste znižanj letaliških pristojbin za vse letalske prevoznike, ki uporabljajo ali bi lahko uporabljali mednarodno letališče Temišvar. V okviru tretje vrste znižanj je bilo predvideno zmanjšanje od 72 do 85 % za zrakoplove z največjo maso pri vzletu nad 70 ton z več kot 10.000 vrkanih potnikov na mesec.

Toda čeprav so tri vrste znižanj izpolnjevale različne pogoje in niso bile kumulativne, je Komisija na podlagi skupnega preizkusa izključila njihovo selektivnost. V tem okviru se Komisija ni izrekla niti o vprašanju, ali imajo drugi letalski

prevozniki poleg družbe Wizz Air v svoji floti zrakoplove ustreznih velikosti in zadostne frekvence, ki jim dejansko omogočajo, da koristijo zgoraj navedeno tretjo vrsto znižanj. Ob upoštevanju teh preudarkov je Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija s tem, da ni preučila, ali tretja vrsta znižanja, obravnavana ločeno, zaradi njenih pogojev za uporabo daje prednost družbi Wizz Air, kot je trdila družba Carpatair SA, napačno uporabila pravo.

Drugič, v zvezi z vprašanjem, ali je bila družbi Wizz Air s sporazumi iz leta 2008, kakor so bili spremenjeni leta 2010, dodeljena gospodarska prednost, je Splošno sodišče opozorilo, da se ta presoja načeloma opravi ob uporabi merila zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu. Za ugotovitev, ali sta država članica oziroma zadevni državni subjekt ravnala kot preudarni zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu, so upoštevni le podatki, ki so bili na voljo, in spremembe, ki jih je bilo mogoče predvideti ob sprejetju odločitve o izvedbi zadevne transakcije. Ugotovitev, do katere je Komisija prišla v spornem sklepu, da bi preudarni zasebni udeleženec v tržnem gospodarstvu sklenil sporazume iz leta 2008, kakor so bili spremenjeni leta 2010, z družbo Wizz Air, pa je v celoti temeljila na dokazih, ki so bili predloženi naknadno, zlasti na poročilu iz leta 2015.

V zvezi s tem je Splošno sodišče pojasnilo, da zgolj zato, ker naj bi to poročilo iz leta 2015 temeljilo na podatkih, ki so bili na voljo, in spremembah, ki jih je bilo mogoče predvideti ob sklenitvi sporazumov iz leta 2008, ni mogoče šteti, da gre za ekvivalent predhodne analize, s katero bi bilo mogoče dokazati, da je bilo spoštovano merilo zasebnega udeleženca v tržnem gospodarstvu. Poleg tega, čeprav je z dodatnimi naknadno rekonstruiranimi gospodarskimi analizami, ki sta jih med upravnim postopkom predložili Romunija in družba Wizz Air, mogoče pojasniti podatke, ki so bili na voljo v času sklenitve sporazumov iz leta 2008 in ki jih mora Komisija upoštevati, te analize niso dopolnile podatkov, ki so obstajali pred sklenitvijo navedenih sporazumov, temveč so bile edina podlaga, na katero je Komisija oprla svojo presojo sporazumov iz leta 2008.

Zato je Splošno sodišče menilo, da Komisija ni zakonito utemeljila svoje ugotovitve, da družbi Wizz Air s sporazumi iz leta 2008 in sporazumoma o spremembah iz leta 2010 ni bila dodeljena gospodarska prednost, ki je v običajnih tržnih razmerah ne bi pridobila, in da ti sporazumi torej ne pomenijo državne pomoči.

Ob upoštevanju teh preudarkov je Splošno sodišče tožbi ugodilo in sporni sklep razglasilo za ničen v delu, v katerem je bilo ugotovljeno, da letališke pristojbine iz AIP iz leta 2010 in sporazumi iz leta 2008, vključno s sporazumoma o spremembah iz leta 2010, niso državne pomoči.

OBVESTILO: Namen ničnostne tožbe je razveljavitev ali razglasitev ničnosti aktov institucij Unije, ki so v nasprotju s pravom Unije. Države članice, evropske institucije in posamezniki lahko pod nekaterimi pogoji pri Sodišču ali Splošnem sodišču vložijo ničnostno tožbo. Če je ta utemeljena, se akt razveljavi ali razglasi za ničen. Zadevna institucija mora zapolniti morebitno pravno praznino, ki nastane z razveljavitvijo ali razglasitvijo ničnosti akta.

OBVESTILO: Zoper odločbo Splošnega sodišča je mogoče v dveh mesecih in desetih dneh od njene vročitve pri Sodišču vložiti pritožbo, omejeno na pravna vprašanja.

Neuradni dokument za medije, ki Splošnega sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

